

Független Egészségügyi Szakszervezet FESZ

Székhely: 1125 Budapest Szarvas Gábor út 9/b

Levelezési cím: Központi Iroda, 1094 Budapest Viola u. 21 sz. E-mail: fesziroda@gmail.com www.fesz.eu

Orbán Viktor
Miniszterelnök

Ikt.szám: 033/2021/FESZ

Miniszterelnöki Kabinetiroda

Budapest
Pf. 6.
1357

miniszterelnok@mk.gov.hu

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Sürgős válságkezelő intézkedését kérjük az egészségügyi dolgozók megtartása, a súlyos foglalkoztatási krízis megelőzése érdekében

Bár a járvány lecsengőben, az egészségügyi ellátórendszer soha nem látott kihívás előtt áll a feltorlódtott gyógyítási feladatok, a fennálló járványveszély és a megviselt, kimerült, megfogyatkozott, várhatóan tovább csökkenő szakdolgozói állomány, és műszaki gazdasági ügyintézői háttér növekvő hiánya miatt. Mindezek felerősítik azokat a megoldatlan problémákat, mellyel már a pandémia előtt is évek óta szembesültünk, melyek ma már nem halasztható megoldásokat igényelnek, ha csak nem mondunk le arról, hogy a magyarok meg is gyógyuljanak az egészségügyi ellátásuk során. Ehhez egy erőteljes és kézzel is fogható biztatásra van szüksége most minden egészségügyi dolgozónak.

Jelenleg az egészségügyi ellátórendszerre és a foglalkoztatás helyzetére az erős megosztottság jellemző. A bér és jövedelmi viszonyok nem fejezik ki kellőképpen a szakdolgozók többsége által végzett munkák nagy képzettségi igényét, összetettségét az egyes szakmák gyakorlása során a munkaintenzitásban, a fizikai és pszichés terhelésben meglévő különbségeket sem a területi, illetve az intézményi feladatellátás jellegéből adódó terhelési különbségeket. A finanszírozás rendszere nem feltétlenül a betegellátás érdekeit szolgáló prioritásokat tükröz. Az ágazat szinte minden területén krónikus a munkaerőhiány, egyes szakmákban, területeken gyakran már túlmunkával sem ellensúlyozható kapacitáshiány és betegellátási zavarok tapasztalhatók. A napi munkabeosztásokban jelentkező gondokat elfedi a rengeteg túlóra és a második, harmadik állást vállaló agyonhajszolt dolgozók munkavállalása. A magas magyar halálozás egyik oka valószínűleg a gyógyító emberi kapacitások mennyiségi hiánya, és ebből adódóan túl sok beteget kell ellátnia egy-egy ápolónak, orvosnak, ami a gyógyítás rovására megy.

Ez megteremtette és fenntartja az ágazatban a másodlagos munkaerőpiacot a magasabb juttatásokért közvetítők, közreműködők, személyes közreműködők és munkaerőkölcsönzők által a kórházakba delegált, betegbiztonsági szempontból ellenőrizetlen, sokszor második harmadik állásban dolgozó kimerült, néha silány munkaerő rendszerszerű alkalmazását, akik részére olykor a főállású órabérek többszörösét kitevő valós piaci bérek kifizetésére kerül sor. Ez óriási feszültséget hoz létre a már ott dolgozók alacsonyabb, és a kevésbé használható külsősök magasabb juttatása miatt.

A munkaerőhiány miatt egyre inkább felhigul a szakdolgozók köre, egyre több a képzetlen segédmunkaerő és nincs érdemi szelekció a képzettek körében sem, aminek a betegek látják kárát, és szerepe lehet a magas halálozási rátákban is.

A szakdolgozói állomány életkori összetétele és a képzésből kikerülők csökkenő száma, valamint a felméréseink szerint igen nagy szakmaelhagyási szándék, a rendkívüli munkavégzés már az elviselhetetlenség határait súroló valós mértéke az állami ellátás rövid időn belüli összeomlását, a gyógyulási, életben maradási esélyek jelentős csökkenését eredményezheti, ha nem születnek a munkaerő megtartását szolgáló ösztönző megoldások

A legutóbbi felmérésünkben résztvevők több mint fele tervezi a szakma elhagyását a veszélyhelyzet után és a kilépni szándékozók majdnem fele az egészségügyet is elhagyni készül. Évente 3000 körüli a nyugdíjjogosultság okán az ágazatból kilépők száma, a dolgozó több mint a fele eléri a nyugdíjjogosultságot az elkövetkező 15 éven belül. A járvány csak fokozta a már addig is nagy számú kiegészítő, elégedetlen, a szakmából kilépni szándékozók körét, miközben a képzési rendszer átalakítása és a szakma gyenge anyagi és erkölcsi elismertsége nem biztosítja a szakmát elhagyók pótlását.

A szakképzés átalakítása a felnőttek köréből való utánpótlást különösen ellehetetlenítette. Az extrém mértékű túlmunka és a nem főállásúak foglalkoztatásával történő kényszermegoldások komoly megbiztonsági kockázatokat jelentenek.

Ezért azonnali foglalkoztatási kríziskezelési intervencióra van szükség a szakdolgozói körben, hasonlóan ahhoz, ami az orvosok körében történt.

A szakdolgozói körben végzett felméréseink egyértelműen arra utalnak, hogy a szakdolgozói kör leginkább a béremelésre és a munkahelyi bánásmódra érzékeny, így megtartásuk, a pálya iránti érdeklődés erősítése leginkább bérezési intézkedésektől és a munkahelyi bánásmód javításától várható. Ezt erősítette meg a felmérésünkre adott válaszok, mely szerint a pályát elhagyni szándékozók 2/3-a maradna jelentős bérintézkedések esetén, illetve minden 10., ha a munkahelyi megbecsülés, vezetői bánásmód kedvezően változna. Különösen fontos, hogy a szakdolgozói béreknek az orvosi bérekhez viszonyított aránya javuljon a szakdolgozói bérek jelentős emelésével. Felméréseink azt is megerősítették, hogy a dolgozók 98%-a biztosan tervezhető béremelést választana, az egyszeri anyagi elismeréssel szemben. Már a béremelésre vonatkozó javaslatainkat korábban is megküldtük, azonban az OKFŐ-vel való konzultációk alapján egy biztonságosan tervezhető, transzparens, gyorsan bevezethető, ösztönző új megoldásra teszünk javaslatot:

1. A rövid távú foglalkoztatási válságkezelés elemei

1.1 Azonnali béremelés /2021. július 1-től bevezetendő/ minden szakdolgozó részére, melynek javasolt mértéke:

- 60 000 Ft az A-C kategória,
- 100 000 Ft a D-E kategória,
- 130 000 Ft a F-J kategória.

Egy ilyen emelés a fiatalabb korosztályokat arányaiban jobban érinti, mivel nagyon fontos az utánpótlás biztosítása és a fiatalok pályán tartása. Ez a megoldás transzparens, jól kommunikálható. Költségvetési kihatása 70 000 ápolót figyelembe véve fél éves szinten július 1-től való bevezetés esetén. kb. 50 milliárd Ft a 15,5 % -os járulékot is figyelembe véve, éves szinten kb. 100 milliárd Ft többletet jelent.

4 573 800 eFt + 35 343 000 eFt + 7 207 200 eFt = 47 124 000 eFt		
A-C	D-E	F-J
11 000 fő	51 000 Fő	8 000 fő

Várható eredmény:

- A béremeléssel el lehetne ismerni a szakdolgozók erőfeszítéseit és kifejezni a megbecsülésüket.
- Vonzást gyakorolhatunk a korábbi pályaelhagyókra és az iskolából kikerülő fiatalokra, hogy az egészségügyben helyezkedjenek el.
- Egy béremeléssel a ma közvetítők útján alkalmazott dolgozók egy részét is vissza lehetne vonzani az új közszolgálati jogviszony keretébe.

- Megnö a szelekció esélye, az alkalmatlanokat el lehet tanácsolni a pályáról. A jelenlegi bérek mellett nincs érdemi személyi kiválasztási lehetőség, örülnek, ha valaki végre beesik az ajtón.
- A fiatalok többen jönnek és maradnak a pályán. Jelenleg nincs idő a fiatalok mentorálására, így ők is hamar tovább állnak.
- Javul a kormányzat elismertsége a dolgozók körében.

1.2. A válság okozta pszichés és fizikai terhelés ellensúlyozására szükség lenne rövid távon a rekreációs lehetőségek biztosítására és támogatására szervezéssel, anyagi támogatással, munkahelyi támogatással, a szabadságok kiadásával.

Eredmény: Többen maradnak a pályán, erősödik a munkáltatóhoz való kötődés, jobb munkahelyi légkör alakul ki, javul a betegek ellátása.

1.3. Munkaerő toborzás a képzett felnőtt szakmaelhagyó munkavállalói körből átképzések, ismeretfelújító képzések szervezésével.

Eredmény:

- A drága pénzen kiképzett egészségügyi dolgozók visszajönnek a szakmába.
- Elindulhat egy szükséges szelekció is.
- Javul a gyógyítás minősége.

1.4. A közfoglalkoztatás lehetőségének feltárása az egyszerű betanítással végezhető feladatoknál, így jobban biztosítható a szakképzettek szakmában történő tartása és a forrásbevonás. A mentális és kommunikációs alkalmasság itt sem nélkülözhető.

Eredmény:

- Forrásbevonást jelenthet az egészségügyi ágazatban. Az arra alkalmas közfoglalkoztatottak később képzésben vehetnek részt és tartós alkalmazottakká válhatnak.
- Megvalósítható, hogy a drágán kiképzett munkavállalók a tudásuknak megfelelő munkát végezzék. Jelenleg nincs elégséges munkamegosztás, a magasabb képzettségűek is segédmunkára kényszerülnek, ami további taszítóerő a fiatalok és a képzettebb munkavállalók számára, és költségpazarló megoldás a drágán képzettek segédmunkában való foglalkoztatása.
- A betegellátáshoz kapcsolódó munkakörökben az empátia, a személyes alkalmasság vizsgálata e körben is szükséges.
- A munkáltatóknak lehetőséget kell biztosítani a közfoglalkoztatási bérek kiegészítésére.

1.5. A magasabb bérrrel főállásba vonható munkaerőellátás biztosításával párhuzamosan a foglalkoztatási kiskapuk, ellenőrizetlen foglalkoztatási megoldások fokozatos csökkentése.

Ha többletmunkavégzési igény merül fel, azt elsősorban a saját munkavállalók többletmunkájával, illetve annak pótlékkal megemelt többlet kifizetésével kell megoldani. A tartós megoldás az új munkaerő bevonása, ami magasabb bérek mellett reális esélyt jelent.

Eredmény: Nő a betegbiztonság, jobban tervezhető a munkabeosztások, csökken a munkavállalók közti frusztráció az indokolatlan bérkülönbségek miatt.

2. 2022. januártól

Az anyagi ösztönzés újragondolása különböző ösztönzési elemek transzparenciájának növelésével, egyszerűsítéssel

- **Az inflációt követő, az orvosi bértáblával összehangolt bértábla bevezetése 2022. január 1-től.**
- **A 2022-es évben az előzőekben az 1. pontban leírt béremeléssel megemelt bérek 28%-os, az orvosi béremeléssel azonos ütemű emelése, és a későbbiekre vonatkozó béremelések meghirdetése, melyek üteme legalább a szakmai minimálbérek emelésének ütemét éri el.**

- **A munkaköri pótlékok jelentős emelése** a különösen erősen munkaerőhiányos szakterületeken munkakörökben - intenzív terápia, reumatológia, sürgősségi ellátás, pszichiátria - ápolási pótlék, az ápolási pótlék kiterjesztése a betegszállítókra is.
- Új, a munkahelymegtartást ösztönző elemek bevezetése pl. 13. havi fizetés, szolgálati elismerés gyakoribb időszakokra pl. 3-5 évenként.
- Az uniós pályázatok lehetőségeit kihasználó képzési és tapasztalatszerzési csereprogramok, gyakornoki foglalkoztatás indítása bértámogatással.
- A vezetői értékeléseknél a munkavállalókkal való bánásmód, mint értékelési szempont azonnali bevezetése.

Kérem Miniszterelnök Úr gyors intézkedését a foglalkoztatási krízis elkerülése érdekében.

Budapest, 2021. május 22.

Üdvözlettel:

Dr. Soós Adrianna
elnök

Független Egészségügyi Szakszervezet